

TVARKOS APRAŠAS

PATVIRTINTA
UAB Geležinkelio tiesimo centro
generalinio direktoriaus
2020-01-31 įsakymu Nr. Į-16/20

Leidimo Nr. 1

Puslapis 1 iš 14

TRAUKINIO MAŠINISTŲ SERTIFIKAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Traukinio mašinisto sertifikatas (toliau - Sertifikatas) – dokumentas, kuriuo patvirtinama traukinio mašinisto teisė valdyti sertifikate nurodytus geležinkelių riedmenis nurodytoje geležinkelių infrastruktūroje.
2. Traukinio mašinistų sertifikavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja traukinio mašinistų mokymo, egzaminavimo, Sertifikatų išdavimo, Sertifikatų pildymo ir atnaujinimo, Sertifikatų turėtojų periodinės kontrolės, Sertifikatų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarką, Sertifikatų klastojimo prevencines priemones bei yra UAB Geležinkelio tiesimo centras (toliau – GTC) geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemos sudėtinė dalis.
3. Tvarkos apraše reglamentuota tvarka Sertifikatus privalo įgyti ir teisės aktų nustatyta tvarka Sertifikatų patvirtintus nuorašus nuolatos turėti GTC traukinių mašinistai, valdantys visų rūšių geležinkelių riedmenis (traukinius) LR viešojoje geležinkelių infrastruktūroje ir ne viešojoje geležinkelių infrastruktūroje (toliau - Geležinkelių infrastruktūra). Sertifikatų patvirtintas kopijas traukinio mašinistai privalo turėti ir valdydami geležinkelių riedmenis (traukinius) kaimyninių valstybių geležinkelio linijose.
4. Traukinių mašinistams leidžiama valdyti geležinkelių riedmenis (traukinius) neturint Sertifikato tik LR *Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo* 32 str. 6 d. numatytais išimtiniais atvejais.
5. Asmenys teisę valdyti traukinius ar geležinkelių riedmenis LR viešosios geležinkelių infrastruktūros geležinkelio linijomis, dirbti geležinkelio stočių privažiuojamuosiuose ir kitų Geležinkelių infrastruktūrų keliuose įgyja turėdami traukinio mašinisto pažymėjimą ir Sertifikatą. Traukinių mašinistai, turintys traukinio mašinisto pažymėjimą ir šiuo Tvarkos aprašu nustatyta tvarka išduotą Sertifikatą, valdyti tam tikrų kategorijų traukinius ar geležinkelių riedmenis gali tik Sertifikate nurodytose geležinkelio linijose ar keliuose, ir tik Sertifikate nurodytomis sąlygomis. Sertifikatas nesuteikia teisės jo turėtojui valdyti specializuotus įrenginius ar mechanizmus, sumontuotus specialiuosiuose geležinkelio riedmenyse, kuriuos valdyti teisės suteikimas yra reglamentuotas kituose LR teisės aktuose.
6. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos paaiškintos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II. REIKALAVIMAI TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKATUI GAUTI

7. Asmuo, ketinantis gauti Sertifikatą, privalo:
 - 7.1. Turėti LR susisiekimo ministro patvirtintame *Traukinio mašinisto pažymėjimų išrašymo, išdavimo, pakeitimo, traukinio mašinisto pažymėjimų dublikatų išdavimo, traukinio mašinisto pažymėjimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo atšaukimo tvarkos apraše* nustatyta tvarka išduotą galiojantį traukinio mašinisto pažymėjimą;
 - 7.2. Būti sudaręs darbo sutartį su GTC;
 - 7.3. LR sveikatos apsaugos ministro ir bendrovės nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą;
 - 7.4. Turėti lietuvių kalbos supratimo (klausymo ir skaitymo) ir bendravimo (žodžiu ir raštu) įgūdžių, kurie turi būti ne žemesnio, kaip B1 lygio pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis. Kitų, traukinio mašinistui privalomų mokėti, kalbų lygis nustatomas atsižvelgus į kaimyninės valstybės geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatytus reikalavimus;
8. Asmuo, ketinantis gauti Sertifikatą, privalo baigti specializuotus kursus traukinio mašinistų mokymo centre ir išlaikyti teorinių žinių bei praktinių gebėjimų egzaminus.

III. ASMENŲ, KETINANČIŲ GAUTI TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKATĄ, MOKYMO ORGANIZAVIMAS

9. Asmenys, ketinantys pirmą kartą gauti Sertifikatą, suteikiantį teisę valdyti tam tikros kategorijos traukinius ar valdyti geležinkelių traukos riedmenis LR viešojoje geležinkelių infrastruktūroje ir kitų Geležinkelių infrastruktūrų keliuose, privalo baigti specializuotus teorijos mokymo kursus mokymo įstaigoje.
10. Mokymo kursų specializacija Sertifikatui gauti: A kategorijos geležinkelio riedmenų mašinistų.

11. Jeigu traukinio mašinistas turi išduotą galiojantį Sertifikatą valdyti tam tikros kategorijos geležinkelio riedmenis (traukinius) ir ketina įgyti teisę valdyti kitos kategorijos geležinkelių riedmenis (traukinius), mokymo programos trukmė gali būti sumažinta 1/3, proporcingai sumažinant teorijos bei praktikos kiekvienos mokymo temos trukmę Geležinkelio technikos grupės vadovo sprendimu.

12. Traukinio mašinistams, ketinantiems gauti Sertifikatą, specializuotų mokymo kursų praktinis mokymas turi būti vykdomas vykstant geležinkelių riedmenis (traukinio) valdymo kabinoje kartu su ne mažesnę kaip 5 metų darbo patirtį valdyti geležinkelių riedmenis (traukinius) konkrečioje geležinkelio linijoje (infrastruktūroje) ar kituose keliuose turinčiu traukinio mašinistu. Praktinis mokymas valdyti geležinkelių riedmenis (traukinius) turi būti vykdomas tik LR viešosios geležinkelių infrastruktūros geležinkelio linijomis ar kitais geležinkelio keliais ir tik tos kategorijos traukiniais ar geležinkelių riedmenimis (traukiniais), kuriuos traukinio mašinistas įgijęs Sertifikatą valdys.

13. Mokymai specialiuųjų geležinkelio riedmenų mašinisto sertifikatui gauti organizuojami, įvertinus verslo poreikį traukiniams valdyti.

IV. TRAUKINIO MAŠINISTŲ, TURINČIŲ TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKATĄ, MOKYMO ORGANIZAVIMAS

14. Traukinio mašinistai, turintys išduotus Sertifikatus, tačiau ketinantys išmokti valdyti tos pačios kategorijos kitų serijų geležinkelio riedmenis (traukinius) arba išmokti valdyti traukinius tos pačios kategorijos geležinkelio riedmenimis kita LR viešosios geležinkelių infrastruktūros geležinkelio linija, ar dirbti kitose geležinkelio stotyse ir (ar) jų privažiuojamuosiuose ar kitų geležinkelio infrastruktūrų keliuose (papildyti Sertifikatą), privalo baigti mokymus pagal GTC patvirtintą mokymo programą. Mokymai organizuojami GTC mokymo centre.

15. Traukinio mašinistų, turinčių išduotus Sertifikatus ir ketinančių šio Tvarkos aprašo 14 punkte išvardintais atvejais baigti mokymus, mokymo programą rengia GTC mašinistų instruktorius ir/ar Geležinkelio technikos grupės vadovas.

16. Mokymo programą Sertifikatui papildyti turi sudaryti teorinis ir praktinis mokymas. Mokymo programos gali būti parengtos:

a) mokytis valdyti konkrečios kategorijos geležinkelių riedmenis (traukinius) konkrečioje geležinkelio linijoje ar geležinkelio stotyse ir (ar) jų privažiuojamuosiuose keliuose (kompleksinės);

b) mokytis valdyti konkretų geležinkelių riedmenį (traukinį) ir atskirai mokytis valdyti traukinius konkrečia geležinkelio linija ar riedmenis geležinkelio stotyse ir (ar) jų privažiuojamuosiuose keliuose (specializuotos).

17. Kiekvieną mokymo programą Sertifikatui papildyti tvirtina GTC Geležinkelio technikos grupės vadovas.

18. Kiekviena mokymo programa Sertifikatui papildyti turi būti parengta ir nustatyta mokymo trukmė, atsižvelgiant į geležinkelio infrastruktūros, geležinkelių riedmenų konstrukcijos, traukinių valdymo ar darbo specifikos sudėtingumą. Konkrečioje mokymo programoje Sertifikatui papildyti nustatyta mokymo trukmė konkrečiam traukinio mašinistui gali būti pratęsta, jeigu traukinio mašinistas per nustatytą mokymo laiką nesugebėjo įsisavinti teorinių žinių ir įgyti privalomų turėti gebėjimų.

19. Traukinio mašinistų mokymus Sertifikatui papildyti vykdo GTC Geležinkelio technikos grupės vadovo paskirti darbuotojai. Praktinius mokymus gali atlikti mašinistų instruktoriai arba traukinių mašinistai, turintys ne mažesnę kaip 2 metų darbo patirtį traukinio mašinisto pareigose.

20. Traukinio mašinistai turintys Sertifikatus, tačiau ketinantys įgyti teisę valdyti kitos kategorijos geležinkelių riedmenis, privalo šio Tvarkos aprašo trečiame skyriuje nustatyta tvarka baigti specializuotus mokymo kursus ir išlaikyti egzaminus.

21. Dėl konkretaus traukinio mašinisto Sertifikato papildymo poreikio sprendimą priima GTC Geležinkelio technikos grupės vadovas, kurioje dirba traukinio mašinistas.

V. REIKALAVIMAI MOKYMO PROGRAMOMS TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKATUI PAPILDYTI

22. Tam, kad traukinio mašinistas baigęs mokymus Sertifikatui papildyti galėtų savarankiškai ir saugiai valdyti traukinius ar geležinkelių riedmenis LR viešosios geležinkelio infrastruktūros geležinkelio linijomis ar geležinkelio stočių privažiuojamaisiais, ar kitų geležinkelio infrastruktūrų keliais, mokymo programos turi būti parengtos taip, kad apimtų mokymus apie geležinkelio riedmenų (visų, kuriuos valdys) konstrukciją, geležinkelio riedmenų ir traukinių saugius bei ekonomiškus valdymo būdus tam tikroje geležinkelio infrastruktūros dalyje. Mokymo programose taip pat turi būti numatyti mokymo dalykai apie traukinio mašinisto veiksmus susidarius ekstremalioms situacijoms, geležinkelio riedmenų ar traukinyje atsiradusių įvairaus pobūdžio gedimų šalinimo būdus.

23. Mokymo programos Sertifikatui papildyti turi būti parengtos vadovaujantis LR susisiekimo ministro patvirtintu Geležinkelio transporto eismo saugos valdymo sistemų aprašo 1 priedo (Asmenų, pageidaujančių gauti traukinio mašinisto sertifikatą, mokymo priemonės) reikalavimais ir apimti tik tuos dalykus, kurių

neišmano ar neturi reikiamų gebėjimų traukinio mašinistas tam, kad galėtų saugiai valdyti konkretų geležinkelių riedmenį ar traukinį konkrečioje geležinkelių infrastruktūros geležinkelio linijoje ar keliuose, ar tos pačios kategorijos, tačiau kitos rūšies geležinkelių traukos riedmenį geležinkelių infrastruktūros geležinkelio linijose ar keliuose, kuriuose jis jau turi teisę valdyti kitus geležinkelių traukos riedmenis ar traukinius.

24. Mokymo programos Sertifikatui papildyti turi būti suskirstytos į dvi rūšis: mokymo programos apie geležinkelių riedmenis ir mokymo programos apie geležinkelių infrastruktūrą. Mokymo programos Traukinio mašinistų mokymams Sertifikatui papildyti turi būti parenkamos atsižvelgiant į tai, kokį papildomą leidimą traukinio mašinistas ketina įgyti. Traukinio mašinistų mokymų trukmę nustato GTC padalinio vadovas, įvertinęs traukinio mašinistui būtinas įsisavinti informacijos ir būtinų įgyti gebėjimų sudėtingumą. Nepriklausomai nuo to, kokį Sertifikatą traukinio mašinistas ketina gauti, teorijos mokymų trukmė neturi būti trumpesnė kaip 2 akademinės valandos, o praktikos mokymų trukmė nustatoma pagal traukinio mašinisto įgytinių gebėjimų apimtį.

VI. TRAUKINIO MAŠINISTŲ EGZAMINAVIMO TVARKA SERTIFIKATUI GAUTI AR JĮ PAPILDYTI

25. Tam, kad traukinio mašinistas, ketinantis gauti ar papildyti Sertifikatą, galėtų būti egzaminuojamas, privalo baigti specializuotus teorijos ir praktikos kursus mokymo centre, kuriuos pradeva mašinistų Instruktorius.

Teorijos žinių tikrinimas Sertifikatui gauti

26. Asmenis, pageidaujantį gauti Sertifikatą (pirmą kartą arba kitos rūšies A kategorijos geležinkelių riedmenims valdyti, arba jei jo galiojimas dėl įvairių priežasčių buvo sustabdytas, egzaminuoja GTC vadovo įsakymu sudaryta nuolatinė komisija (toliau – Egzaminų komisija), į kurios sudėtį turi įeiti mašinistai egzaminuotojai arba egzaminuotojos, kurie turi LTSA direktoriaus nustatyta tvarka išduotą egzaminuotojo pripažinimo pažymėjimą (toliau – Egzaminuotojas) ir kitų sričių kvalifikuoti specialistai. Egzaminų komisija, kartu su Egzaminuotoju tikrina teorines traukinio mašinisto žinias, o praktinius gebėjimus – tik Egzaminuotojas.

27. Traukinio mašinistui tik sėkmingai išlaikius teorijos egzaminą, Egzaminuotojas gali vertinti traukinio mašinisto praktinius gebėjimus valdyti geležinkelių riedmenis (traukinius).

28. Teorines traukinio mašinistų žinias Egzaminų komisija tikrina su traukinio mašinistu suderintu laiku.

29. Traukinio mašinistų teorines žinias Egzaminų komisija tikrina Egzaminuotojo sudarytų testų pagalba. Egzaminuotojas teorijos egzamino testo užduotis iš klausimų katalogo turi parinkti ne anksčiau kaip prieš 1 darbo dieną iki egzamino pradžios. Teorijos egzaminų testus turi sudaryti nemažiau kaip 30 klausimų, į kiekvieną klausimą pateikti 3 galimi atsakymai. Testus egzaminų metu traukinių mašinistai išsirenka atsitiktine tvarka. Testų sprendimo trukmė ne ilgesnė kaip 1,5 val. Teorijos egzaminas yra laikomas išlaikytu, jei egzaminuojamas mašinistas teisingai atsakė į 26 testo klausimus. Traukinio mašinistų teorinių žinių Egzaminų perlaikymo skaičius neribojamas.

Teorijos žinių tikrinimas Sertifikatui papildyti

30. Traukinio mašinistai, ketinantys papildyti Sertifikatą (gauti leidimą valdyti naujos serijos geležinkelių riedmenis (traukinius) geležinkelio linijomis, kuriomis jau turi teisę valdyti kitų serijų geležinkelių riedmenis (traukinius), ar gauti leidimą valdyti Sertifikate pažymėtus geležinkelių traukos riedmenis naujoje geležinkelio linijoje (keliuose), privalo baigti teorijos mokymo kursus pagal GTC Geležinkelio technikos grupės vadovo patvirtintą mokymo programą ir išlaikyti teorijos bei praktikos egzaminus.

31. Traukinio mašinisto, ketinančio papildyti Sertifikatą, teorijos ir praktikos žinias tikrina GTC Egzaminuotojas pagal Tvarkos apraše nustatytą tvarką.

32. Traukinio mašinistų teorijos žinių tikrinimo dokumentai (priedas Nr. 3) Sertifikatui papildyti turi būti saugomi GTC Geležinkelio technikos grupėje, kurioje dirba traukinio mašinistas.

Praktinių gebėjimų tikrinimas Sertifikatui gauti ir papildyti

33. Traukinio mašinistui sėkmingai išlaikius teorijos egzaminą, po praktinių mokymų, Egzaminuotojas gali vertinti traukinio mašinisto praktinius gebėjimus valdyti geležinkelių riedmenis (traukinius) LR viešosios geležinkelio infrastruktūros geležinkelio linijoje ar keliuose ar kitose geležinkelių infrastruktūrose. Traukinio mašinisto praktinių gebėjimų vertinimas turi būti atliekamas stebint Egzaminuotojui, kaip traukinio mašinistas valdo traukinį geležinkelio linija visame maršrute abiem kryptimis, ar stebint visą darbo pamainą kaip traukinio mašinistas valdo geležinkelių riedmenį (traukinį), jeigu darbo specifika susijusi su manevravimu ar ūkiniais darbais. Kartu turi vykti ir traukinio mašinistas, turintis teisę valdyti traukos riedmenį (traukinį), kad galėtų

perimti geležinkelių traukos riedmens valdymą, jeigu egzaminuojamasis padarytų grubių traukinių eismo saugos reikalavimų pažeidimų ar kritinių klaidų, dėl ko turėtų būti nutrauktas egzaminavimo procesas.

34. Egzaminuojamasis traukinio mašinistas turi valdyti geležinkelių riedmenį (traukinį), atlikti visus privalomus riedmens (traukinio) techninės priežiūros darbus. Egzaminavimo procedūra turi prasidėti nuo traukos riedmens priėmimo ir tęstis iki pridavimo procedūros (darbo pamainos) pabaigos. Šis reikalavimas gali būti netaikomas, jeigu traukinio mašinistas ketina tik papildyti Sertifikatą (gauti papildomą leidimą).

35. Egzaminuotojas, vertindamas traukinio mašinisto gebėjimą valdyti geležinkelių riedmenį tam tikroje geležinkelių infrastruktūros linijoje ar keliuose, turi vadovautis šiais kriterijais:

- gebėjimas pritaikyti įgytas teorijos žinias apie riedmenis, geležinkelių infrastruktūrą ir traukinių eismo saugą, praktikoje;
- elgsena susidarius nestandartinėms traukinio valdymo sąlygoms;
- gebėjimas tinkamai ir optimaliai bei saugiai naudoti geležinkelių riedmens (traukinio) stabdžius, apskaičiuoti stabdymo kelią, naudoti geležinkelių riedmens (traukinio) jėgainę;
- gebėjimas laiku suvokti signalų, signalinių ženklų ir kitų infrastruktūros objektų paskirtį ir reikalavimus bei imtis atitinkamų veiksmų valdant traukinį;
- gebėjimas valdant traukinį nustatyti geležinkelių riedmens (traukinio) ir geležinkelių infrastruktūros objektų gedimus, keliančius (ar galinčius sukelti) grėsmę traukinių eismo saugai, ir imtis atitinkamų veiksmų;
- gebėjimas reglamentuotai priimti ir perduoti su geležinkelių riedmens (traukinio) valdymu susijusią žodinę ir rašytinę informaciją ir atlikti kitas traukinio mašinistui privalomas funkcijas.
- gebėjimas vykdyti kitus reikalavimus, nurodytus LR susisiekimo ministro patvirtintame Geležinkelio transporto eismo saugos valdymo sistemų aprašo 1 priede.

36. Tam, kad traukinio mašinisto gebėjimai valdyti traukinį būtų įvertinti teigiamai, praktinio egzamino metu pas egzaminuojamąjį *Traukinio mašinisto praktinių gebėjimų sertifikatui gauti vertinimo protokole* (papildyti) grafoje *nepatenkinamai* neturi būti žymių.

37. Jeigu praktinio egzamino metu egzaminuojamasis traukinio mašinistas savo veiksmais kelia grėsmę saugiam traukinių eismui, Egzaminuotojas turi nedelsiant nutraukti praktinį egzaminą, perduodant geležinkelių traukos riedmens (traukinio) valdymą kartu vykstančiam traukinio mašinistui. Egzaminuotojas ir traukinio mašinistas, egzaminuojamojo traukinio mašinisto praktinio egzamino metu turi imtis visų įmanomų priemonių, kad dėl egzaminuojamojo klaidų būtų išvengta grubių geležinkelio transporto eismo saugos reikalavimų pažeidimų.

38. Egzaminuotojas traukinio mašinisto praktinių gebėjimų patikrinimo metu turi surašyti Traukinio mašinisto praktinių gebėjimų sertifikatui gauti (papildyti) vertinimo protokolą (Tvarkos aprašo 2 priedas) ir po patikrinimo jį pateikti GTC struktūrinio padalinio vadovui. Protokole Egzaminuotojas turi pažymėti traukinio mašinisto praktinio egzamino rezultatus. Jeigu traukinio mašinistas neišlaikė praktinių gebėjimų egzamino, protokole argumentuotai išdėstyti priežastis, pateikti nuorodas į teisės aktus, kuriuos egzaminuojamasis traukinio mašinistas pažeidė. Taip pat, šioje pažymoje Egzaminuotojas turi pateikti rekomendacijas dėl tolesnio traukinio mašinisto, neišlaikiusio praktinio egzamino, gebėjimų ugdymo.

39. Traukinio mašinistui neišlaikius egzamino pirmą kartą, pakartotinių praktinių egzaminų skaičius Sertifikatui gauti ar papildyti yra neribojamas. Sprendimą dėl pakartotinių praktinių egzaminų priima GTC Geležinkelio technikos grupės vadovas, suderinęs su Egzaminuotoju.

40. Praktinio egzamino eiga turi būti filmuojama stacionaria ar nešiojama vaizdo registravimo kamera. Praktinio egzamino filmuota medžiaga turi būti saugomos ne trumpiau kaip 6 mėnesius, vėliau vaizdo registravimo sistemos nufilmuota medžiaga trinama iš kietojo disko.

VII. TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKATŲ GALIOJIMO SUSTABDYMO, GALIOJIMO SUSTABDYMO PANAIKINIMO IR GALIOJIMO PANAIKINIMO TVARKA

41. Sertifikato galiojimas sustabdomas:

41.1. paaiškėjus, kad traukinio mašinistas Sertifikatui gauti pateikė suklastotus duomenis apie sveikatos būklę ar kitą suklastotą informaciją, kuri lėmė Sertifikato gavimą ar papildymą;

41.2. kai traukinio mašinistas pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigos išvadą negali eiti pareigų;

41.3. kai LR susisiekimo ministro patvirtinto *Traukinio mašinisto pažymėjimų išrašymo, išdavimo, pakeitimo, traukinio mašinisto pažymėjimų dublikatų išdavimo, traukinio mašinisto pažymėjimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo atšaukimo tvarkos apraše* nustatyta tvarka sustabdomas traukinio mašinisto pažymėjimo galiojimas;

41.4. kai Egzaminuotojas, mašinistų instruktorius ar kitas asmuo nustatė, kad valdydamas traukinį traukinio mašinistas padarė pažeidimus, keliančius grėsmę saugiam traukinių eismui;

41.5. traukinio mašinistui pametus ar kitaip praradus Sertifikato patvirtintą kopiją;

41.6. kai traukinio mašinistas dėl sveikatos būklės nedirbo traukinio mašinisto pareigose ilgiau kaip tris mėnesius;

41.7. kai traukinio mašinistas perkeliamas į kitas pareigas dėl darbo drausmės ar traukinių eismo saugos pažeidimo;

41.8. kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.

41.9. jeigu traukinio mašinistas nuo paskutinės kelionės ar darbo pamainos nevaldė traukinių geležinkelio linijoje ar nedirbo konkrečioje geležinkelio stotyje ilgiau kaip vienerius metus, Sertifikate sustabdomas tik šios teisės galiojimas.

42. Traukinio mašinistų Sertifikatų galiojimo sustabdymas panaikinamas:

42.1. paaiškėjus, kad traukinio mašinisto pateikti duomenys Sertifikatui gauti ar papildyti nebuvo suklastoti;

42.2. kai traukinio mašinisto sveikatos būklė atitinka nustatytus reikalavimus;

42.3. kai LR susisiekimo ministro patvirtinto *Traukinio mašinisto pažymėjimų išrašymo, išdavimo, pakeitimo, traukinio mašinisto pažymėjimų dublikatų išdavimo, traukinio mašinisto pažymėjimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo atšaukimo tvarkos apraše* nustatyta tvarka gražinamas traukinio mašinisto pažymėjimas ar panaikinamas jo galiojimo sustabdymas;

42.4. kai šiame tvarkos apraše nustatyta tvarka vietoje pamesto ar kitaip prarasto Sertifikato ar jo patvirtintos kopijos atitinkamai išduodamas Sertifikato dublikatas ar kita Sertifikato kopija;

42.5. kai traukinio mašinistas dėl sveikatos būklės nedirbęs ilgiau kaip tris mėnesius, nustatyta tvarka išlaiko praktinių gebėjimų egzaminą;

42.6. kai baigiasi traukinio mašinisto perkėlimo į kitas pareigas dėl darbo drausmės ar traukinių eismo saugos pažeidimo terminas ir traukinio mašinistas išlaiko teorijos bei praktinių gebėjimų egzaminus Tvarkos aprašo VI skyriuje nustatyta tvarka;

42.7. kai traukinio mašinistas išlaiko gebėjimų egzaminą valdyti traukinį geležinkelio linijoje ar manevruoti geležinkelio stotyje, jeigu nedirbo joje ilgiau kaip metus ir dėl to buvo sustabdyta Sertifikate pažymėta teisė;

42.8. kai netenka galios kituose teisės aktuose nustatyti traukinio mašinisto Sertifikato galiojimo sustabdymo pagrindai;

43. Traukinio mašinisto Sertifikato galiojimas panaikinamas, kai:

43.1. nutraukiama darbo sutartis su traukinio mašinistu ar jis neterminuotai perkeliamas į kitas pareigas, nesusijusias su traukinių valdymu;

43.2. traukinio mašinistas miršta;

43.3. teisės aktų nustatyta tvarka panaikinamas traukinio mašinisto pažymėjimo galiojimas;

43.4. traukinio mašinisto periodinio teorijos žinių patikrinimo metu du kartus iš eilės žinios įvertinamos nepatenkinamai arba be pateisinamos priežasties traukinio mašinistas nedalyvauja žinių patikrinime;

43.5. kai Sertifikato galiojimas buvo sustabdytas ilgiau nei 2 metus.

44. Traukinio mašinisto Sertifikato galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas ir galiojimas panaikinamas, Egzaminuotojui ar GTC Geležinkelio technikos grupės, kurioje dirba traukinio mašinistas, vadovui priėmus atitinkamą sprendimą pagal šio Tvarkos aprašo 41-43 punktuose išdėstytas nuostatas.

45. Jeigu traukinio mašinistas nutraukia darbo sutartį su GTC Sertifikato galiojimas turi būti panaikintas. Šiuo atveju traukinio mašinistui gali būti išduotas Sertifikato nuorašas, remiantis 2009 m. gruodžio 3 d. Europos Komisijos reglamento (ES) Nr. 36/2010 III priedo reikalavimais. Jeigu traukinio mašinisto Sertifikato galiojimas panaikinamas šio Tvarkos aprašo 44 punkte išvardintais atvejais - traukinio mašinistas privalo gražinti išduotą Sertifikatą ar Sertifikato patvirtintą kopiją darbdaviui. Sertifikatų ir sertifikatų nuorašų blankai išduodami Valstybinės geležinkelių inspekcijos prie LR susisiekimo ministerijos viršininko patvirtinto Traukinio mašinisto sertifikatų ir traukinio mašinisto sertifikatų nuorašų blankų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

46. Jeigu traukinio mašinistas nutraukia darbo sutartį su GTC ir per tris mėnesius vėl įsidarbina traukinio mašinistu, Sertifikato galiojimas gali būti atnaujintas. Ši sąlyga galioja, jeigu darbo sutartis buvo nutraukta ne dėl darbuotojo kaltės.

VIII. TRAUKINIO MAŠINISTO SERTIFIKATŲ KEITIMO IR IŠDAVIMO TVARKA

47. Traukinio mašinistui pametus Sertifikatą ar Sertifikato patvirtintą kopiją, arba jam susidėvėjus, ar vagystės atveju, GTC Geležinkelio technikos grupės vadovas, remdamasis Sertifikatų sąrašuose (registre) esančiais duomenimis turi išduoti atitinkamai Sertifikato dublikatą, kitą Sertifikato kopiją. Traukinio mašinistas struktūrinio padalinio vadovui pateikia prašymą išduoti Sertifikato dublikatą ar kitą Sertifikato kopiją, jame nurodydamas visas Sertifikato ar Sertifikato kopijos praradimo aplinkybes.

48. Kiekvienas Sertifikato ar Sertifikato patvirtintos kopijos praradimo atvejis (išskyrus susidėvėjimą) turi būti ištirtas. Tyrimą turi atlikti GTC struktūrinio padalinio vadovo sudaryta komisija, kuriai traukinio mašinistas privalo pateikti visus reikalingus dokumentus tyrimui atlikti. Vadovaudamasi tyrimo rezultatais komisija turi teisę išduoti atitinkamai Sertifikato dublikatą ar kitą Sertifikato kopiją.

49. GTC Geležinkelio technikos grupės vadovo sudaryta komisija tiria Sertifikato ar Sertifikato kopijos praradimo priežastis ir išduoda Traukinio mašinistui Sertifikato dublikatą ar kitą Sertifikato patvirtintą kopiją ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo traukinio mašinisto prašymo pateikimo dienos. Komisijos sprendimas dėl

Sertifikato dublikato ar kopijos išdavimo įforminamas protokolu. Jeigu Sertifikatas buvo prarastas dėl traukinio mašinisto kaltės, kito Sertifikato dublikato išdavimo išlaidas apmoka traukinio mašinistas.

50. Jeigu traukinio mašinistas prarado Sertifikatą ar jo kopiją, nuo šių dokumentų praradimo iki Sertifikato dublikato ar jo patvirtintos kopijos išdavimo dienos traukinio mašinistas neturi teisės valdyti geležinkelių riedmenų (traukinių), jo Sertifikato galiojimas turi būti sustabdytas.

IX. TRAUKINIO MAŠINISTŲ, TURINČIŲ IŠDUOTUS TRAUKINIO MAŠINISTŲ SERTIFIKATUS, STEBĖSENA IR PERIODINIS ŽINIŲ TIKRINIMAS

Traukinio mašinisto stebėseną

51. Turinčių Sertifikatą traukinio mašinistų reikiama žinių lygiui bei gebėjimui saugiai, kvalifikuotai valdyti geležinkelių riedmenis (traukinius) užtikrinti, turi būti vykdoma traukinių mašinistų darbo proceso stebėseną.

52. Turinčių Sertifikatus traukinio mašinistų stebėseną vykdo Egzaminuotojas ar mašinistų instruktorius. Stebėseną turi būti vykdoma atliekant ir tikslinius patikrinimus.

53. Egzaminuotojas ar mašinistų instruktorius privalo vykdyti kontrolines keliones su kiekvienu traukinio mašinistu, Sertifikate pažymėtomis geležinkelio linijomis ar keliais ir tik Sertifikate nurodytais geležinkelių riedmenimis (traukiniais), atlikti netikėtus patikrinimus bei stebėti kaip:

53.1. kaip prieš išvykdamį į reisą traukinio mašinistai:

- surenka ir sutikrina dokumentus ir būtiną inventorių;

- tikrina informaciją, įrašytą geležinkelių riedmenyse esančiuose dokumentuose;

- pagal nustatytą darbų mastą tikrina, ar veikia geležinkelių traukos riedmenyse esanti traukinio mašinisto budrumo, saugos, važiavimo duomenų registravimo sistemos, radijo ryšio bei stabdžių įranga.

53.2. nustatyta tvarka tikrina traukinio stabdžių veikimą ir efektyvumą, paskaičiuoja, ar traukinio stabdžių jėgos dydis atitinka geležinkelių riedmenų naudojimo techninius reikalavimus, nustatytus konkrečiai geležinkelių linijai;

53.3. įvertina aširačių riedėjimo paviršių sukibimo su bėgiais kokybę, taip pat patikrina, ar veikia įvairūs traukinio stabdžių sistemos mazgai, stabdant ir atleidžiant stabdžius, kai traukinys stovi, ir traukiniui važiuojant;

53.4. nustato geležinkelių riedmenų valdymo būdą ir važiavimo greitį pagal kintančius greičio apribojimus, oro sąlygas ir signalus;

53.5. naudoja turimas geležinkelių riedmenų (traukinių) valdymo priemones pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

53.6. pradeda važiuoti laikydamiesi sukibimo ir galingumo apribojimų;

53.7. naudoja geležinkelių riedmenų (traukinio) stabdžius mažinant greitį, kad geležinkelių riedmenys būtų sustabdyti nustatytoje vietoje, tausoje geležinkelių riedmenų ir stabdžių įrangą;

53.8. geba pastebėti neįprastus reiškinius, susijusius su traukinio valdymu, traukinio važiavimu ar geležinkelių infrastruktūra;

53.9. apžiūri geležinkelių riedmenį ar traukinį ir nustato gedimų požymius, juos skiria ir reaguoja įvertindamas šių gedimų svarbą bei bando juos pataisyti, teikiant pirmenybę geležinkelių transporto eismo saugai;

53.10. įvykus geležinkelių transporto eismo įvykiui, katastrofai ar riktui:

53.10.1. suteikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems žmonėms, iškviečia gelbėjimo tarnybas ir užtikrina traukinių eismo saugą;

53.10.2. nustato, ar traukinyje yra pavojingų krovinių, jų buvimo vietą traukinyje pagal traukinyje esančius dokumentus ir geležinkelių riedmenų numerius;

53.10.3. įvertina, ar geležinkelių riedmenys gali toliau važiuoti, taip pat kokios yra traukinio važiavimo sąlygos ir apie jas kuo skubiau praneša geležinkelių infrastruktūros valdytojui, taip pat nustato, ar reikalingas ekspertų (kitų specialistų) įvertinimas prieš traukiniui pradendant toliau važiuoti;

53.11. imasi priemonių, užtikrinančių, kad traukinys ar jo dalys netikėtai neišjungtų ar nepajudėtų, net ir sudėtingiausiomis sąlygomis.

53.12. traukinio mašinistas žino geležinkelių riedmenų valdymo ypatumus, įrenginius ir prietaisus, kuriais jie gali naudotis valdydami geležinkelių riedmenis, ypač tuos, kurie susiję su traukos sistema, stabdžių sistema ir geležinkelių transporto eismo saugą užtikrinančiomis priemonėmis;

53.13. vykdo kitus reikalavimus, nurodytus LR susisiekimo ministro patvirtintame Geležinkelio transporto eismo saugos valdymo sistemų aprašo 1 priede.

54. Siekiant, kad traukinio mašinistai, turintys traukinio mašinisto sertifikatą, išlaikytų gebėjimus aptikti ir nustatyti geležinkelių riedmenų gedimus, apie juos pranešti, nuspręsti, ką pagal nustatytus reikalavimus būtina daryti, kad tuos gedimus pašalintų, ir tam tikrais atvejais imtis veiksmų, Egzaminuotojas privalo tikrinti kaip traukinio mašinistai išmano:

54.1. geležinkelių riedmenų rūšis, paskirtį ir konstrukciją;

- 54.2. pakabų konstrukcijas ir sankabos įrangą;
- 54.3. geležinkelių riedmenų važiuoklės ir sukabinimo įrenginių bei mechanizmų konstrukciją, veikimo principus;
- 54.4. saugos įrangą, šių įrenginių ir važiavimo duomenų registravimo sistemų veikimą;
- 54.5. traukos riedmenų, savaeigių sąstatų elektros mašinų, vidaus degimo variklių veikimo principus ir konstrukcijas bei jų tepimo, aušinimo, degalų tiekimo sistemas, degalų bakus, dujų išmetimo įrangą;
- 54.6. geležinkelių riedmenų vidinį ir išorinį ženklimą, ypač vežant pavojingus krovinius;
- 54.7. geležinkelių riedmenų energijos ir suslėgto oro tiekimo sistemų konstrukciją bei veikimo principus;
- 54.8. geležinkelių riedmenų, savaeigių sąstatų elektros instaliacijos sistemas ir kaip saugiai dirbti su aukštos įtampos elektros įrenginiais;
- 54.9. naudojamas ryšių priemonės (radijo ryšį tarp traukinio mašinisto ir tvarkdario ir traukinių derintojo, geležinkelio stoties budėtojo ir t.t.) ir jų naudojimą;
- 54.10. pokalbių reglamentą tarp traukinio mašinisto ir traukinių eismą organizuojančių darbuotojų;
- 54.11. traukinių mašinistų darbo organizavimo tvarką;
- 54.12. konstrukcines geležinkelių riedmenų dalis, jų paskirtį ir specifinius geležinkelių riedmenų įrengimus, ypač traukinio orinių stabdžių sistemos konstrukciją bei veikimo principus;
- 54.13. specifines geležinkelių traukos riedmenų dalis;
- 54.14. geležinkelių traukos riedmenų pavaru, elektros traukos variklių konstrukciją ir veikimą;
- 54.15. traukinio stabdžių rūšis ir jų veikimo principus, taip pat priemones, kuriomis galima sustabdyti traukinį ar jo dalį, jei jis netikėtai pradėjo judėti;
- 54.16. žmonių evakavimą iš traukinio, įvykus geležinkelių transporto eismo įvykiui, katastrofai ar riktui.
55. Egzaminuotojai, atliekantys kontrolinę kelionę ar netikėtą patikrinimą traukinio mašinisto, turinčio Sertifikatą, privalo patikrinti, kaip traukinio mašinistas geba:
- 55.1. prieš išvykdamas į reisą pagal dokumentus, kuriuose nurodyti traukinio stabdžių ir traukos riedmenyse esančių stabdžių sistemos prietaisų rodmenys, nustatyti, ar traukinio stabdžių trinkelėlių spaudimo jėga, traukinio stabdžių veikimas atitinka konkrečiai geležinkelio linijai nustatytas normas;
- 55.2. įvertinti pateiktą informaciją apie greičio ribojimus arba signalizacijos pakeitimus ir t.t.;
- 55.3. nustatyti geležinkelių riedmenų (traukinių) valdymo būdą ir traukinio didžiausią leistiną greitį, nustatytą AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus įsakymais ar kitais teisės aktais;
- 55.4. pradėti važiuoti tik tuomet, kai tai galima pagal visus nustatytus reikalavimus (laikytis traukinių eismo tvarkaraščio, išvykimo ir signalizacijos įsakymų, signalų naudojimo ir kitų reikalavimų);
- 55.5. sekti traukinio išorės ir vidinius signalus, nedelsiant juos suprasti ir elgtis taip, kaip yra nustatyta;
- 55.6. saugiai valdyti geležinkelių riedmenis (traukinius) naudojant skirtingus jo valdymo būdus, taip pat panaudoti šiuos būdus, laikinus greičių apribojimus, važiuoti priešinga kryptimi, nesilaikyti signalų, kai kyla pavojus ir yra duotas leidimas, įvertinti perspėjimus, įveikti kelio kreives bei važiuoti, kai vyksta geležinkelio kelio remonto darbai, ir kt.;
- 55.7. laikytis traukinių eismo tvarkaraštyje numatytų ar papildomų sustojimų, jeigu reikia, atlikti papildomus veiksmus ir pasirūpinti sustojimų metu keleiviams, atidaryti ir uždaryti jiems duris;
- 55.8. orientuotis ir bet kuriuo metu nustatyti, kurioje geležinkelių linijos vietoje yra geležinkelio riedmuo (traukinys);
- 55.9. naudoti geležinkelių riedmens (traukinio) stabdžius greičiui mažinti ir traukiniui sustabdyti, nepažeidžiant traukinių eismo saugos reikalavimų ir tausojant geležinkelių riedmenis ir įrangą;
- 55.10. vykdyti traukinių eismo tvarkaraščio reikalavimus ir laikytis nurodymų taupyti energiją, atsižvelgiant į geležinkelių riedmens (traukinio), geležinkelių linijos ir aplinkos savybes;
- 55.11. pagal galimybes, kurios įmanomos valdant geležinkelių riedmenis (traukinius), pastebėti neįprastus reiškinius, susijusius su geležinkelių infrastruktūra bei aplinka: signalus, bėgius, energijos tiekimą, pervažas, aplink bėgius esančią aplinką, kitą eismą;
- 55.12. nustatyti konkretų atstumą iki aiškių kliūčių, saugiai sustabdyti geležinkelio riedmenį (traukinį), kai atsiranda kliūtis ir kyla pavojus saugiam geležinkelių traukos riedmens (traukinio) važiavimui;
- 55.13. nedelsiant pranešti artimiausios geležinkelio stoties budėtojui, traukinių eismo tvarkdariusiui ar gretimam keliu važiuojančiam traukinio mašinistui apie pastebėtus neįprastus atvejus, jų pobūdį ir įsitikinti, ar informacija buvo teisingai suprasta;
- 55.14. pagal geležinkelių infrastruktūros savybes imtis priemonių ir užtikrinti geležinkelių transporto eismo saugą kiekvieną kartą, kai būtina;
- 55.15. kilus gaisrui, nustatyti, kur sustabdyti traukinį, ir prireikus padėti keleiviams evakuotis;
- 55.16. nedelsiant perduoti būtiną informaciją apie gaisrą, jei patys savo jėgomis negali jo užgesinti;
- 55.17. įvertinti, ar geležinkelių riedmenys gali toliau judėti, kai geležinkelių transporto eismo įvykiu, katastrofos ar rikto metu sugadinta geležinkelių infrastruktūra ir kokiomis sąlygomis šis judėjimas galimas.
56. Siekiant, kad traukinio mašinistai, turintys Sertifikatą, išlaikytų gebėjimus iš anksto numatyti galinčias kilti problemas ir mokėti atitinkamai į jas reaguoti nepažeidžiant geležinkelių eismo saugos ir traukinių eismo tvarkaraščio reikalavimų, Egzaminuotojai turi tikrinti, kaip traukinio mašinistai žino geležinkelių linijas, geležinkelio stočių knygoje, išdėstytą informaciją, juose esančius įrenginius. Moka naudotis mašinistų

taisyklių knyga ir mašinistų maršruto vadovu. Šiuo atveju Egzaminuotojas atlikdamas kontrolines keliones ar netikėtus patikrinimus privalo stebėti kaip traukinio mašinistas išmano šiuos dalykus:

- 56.1. geležinkelių transporto eismo organizavimo sąlygas (geležinkelio kelio darbai, kai remontuojamas kelias, geležinkelių transporto eismas viena kryptimi ir t. t.);
- 56.2. važiavimo maršruto patikrinimo ir susipažinimo su atitinkamais dokumentais tvarka;
- 56.3. kaip nustatyti geležinkelio kelio, kuriame gali būti naudojamas atitinkamas geležinkelių riedmenų (traukinių) valdymo būdas, savybes;
- 56.4. taiko geležinkelių transporto eismo taisykles ir vykdo signalų reikalavimus;
- 56.5. geležinkelių transporto eismo organizavimo režimą;
- 56.6. blokavimo sistemą ir su ja susijusias taisykles;
- 56.7. geležinkelio stočių pavadinimus, vietą ir atstumą iki jų, kaip įvertina signalizacijos įrenginių rodmenis, kad galėtų numatyti tinkamą geležinkelių riedmenų valdymo būdą;
- 56.8. signalizavimo perdavimo tarp skirtingų valdymo ir energijos tiekimo sistemų tvarka;
- 56.9. skirtingų kategorijų traukinių greičio apribojimus;
- 56.10. geležinkelių infrastruktūros topografinius duomenis;
- 56.11. specialias traukinio stabdymo sąlygas geležinkelių linijose, kur yra ilgų ir didelio statumo nuokalnių;
- 56.12. traukinio valdymo ypatumus: specialius signalus, ženklus, išvykimo sąlygas ir kt.

Stebėsenos organizavimo tvarka

57. Egzaminuotojas su kiekvienu specialiuųjų geležinkelio riedmenų mašinistu, turinčiu išduotą Sertifikatą valdyti specialiuosius geležinkelių riedmenis, pagal patvirtintą GTC Techninės priežiūros departamento Transporto ir mechanizmų skyriaus vadovo specialiuųjų geležinkelio riedmenų mašinistų darbo proceso stebėsenos programą ir planą, privalo periodiškai įgyvendinti šias priemones:

- 57.1. analizuoti ir vertinti specialiuųjų geležinkelio riedmenų mašinistų darbo procesą naudojantis saugos sistemų fiksuojamais duomenimis;
- 57.2. atliekant tikslines keliones ar tikslinius patikrinimus su specialiuųjų geležinkelio riedmenų mašinistu;
- 57.3. atliekant netikėtus specialiuųjų geležinkelio riedmenų mašinistų darbo proceso patikrinimus.

58. Egzaminuotojas su kiekvienu traukinio mašinistu, turinčiu išduotą Sertifikatą valdyti „A“ kategorijos geležinkelių riedmenis ir traukinius, privalo atlikti kontrolines keliones, kurių trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 3 darbo valandos, o periodiškumas ne mažesnis kaip kartą per šešis mėnesius kalendoriniuose metuose, neatsižvelgiant į traukinio mašinisto darbo patirtį.

59. Egzaminuotojas kiekvieną kartą atlikdamas tikslinę kelionę ar kitokio pobūdžio traukinio mašinisto darbo patikrą turi užpildyti Traukinio mašinisto darbo patikros lapą (Tvarkos aprašo priedas Nr. 1), kuriame pažymėti nustatytus trūkumus ar rekomendacijas. Traukinio mašinisto darbo patikros lapai turi būti registruojami dokumentų valdymo sistemoje „DVS kontora“. Apie atliktą traukinio mašinisto darbo patikrą turi būti pažymima Sertifikatų registre, nurodant datą ir dokumento numerį.

Periodinis žinių tikrinimas

60. Traukinio mašinistams, turintiems išduotus Sertifikatus turi būti tikrinamos teorinės žinios ne rečiau kaip kas treji metai arba jeigu traukinio mašinistas daugiau kaip 1 metus nedirbo traukinio mašinistu. Periodinį traukinio mašinistų teorinių žinių tikrinimą organizuoja GTC Geležinkelio technikos grupė.

61. Jeigu traukinio mašinistas be pateisinamos priežasties nedalyvavo periodiniame teorijos žinių patikrinime arba po pirmojo patikrinimo rezultatai yra nepatenkinami, teisės aktų nustatyta tvarka šio traukinio mašinisto žinios tikrinamos ne anksčiau kaip po 1 (vieno) mėnesio ir šiuo laikotarpiu Sertifikato galiojimas nesustabdomas, tačiau jam turi būti įteiktas įspėjimas (pranešimas), kuriuo traukinio mašinistas informuojamas, kad, jeigu jo pakartotinis teorijos žinių patikrinimas bus įvertintas neigiamai arba antrą kartą be pateisinamos priežasties nedalyvaus periodiniame teorijos žinių patikrinime, jo Sertifikato galiojimas bus panaikinamas.

62. Traukinių mašinistų periodinės žinios turi būti tikrinamos raštu (testų būdu). Testų klausimai turi apimti traukinio mašinistui privalomus išmanyti geležinkelio transporto techninius, norminius dalykus apie traukos riedmenų konstrukciją, geležinkelių infrastruktūrą, maršrutus, geležinkelių transporto eismo valdymo ir signalizacijos taisykles ir t.t. Du trečdaliai testo klausimų turi būti sudaryti iš pagrindinių geležinkelių transporto eismą reglamentuojančių techninių norminių dokumentų.

63. Periodinių žinių tikrinimo metu taip pat turi būti patikrintos kalbos žinios traukinio mašinistų, kurie neturi trečios valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos. Žinios turi būti tikrinamos ne rečiau kaip kas 3 metai arba jeigu traukinio mašinistas daugiau kaip 1 metus nedirbo traukinio mašinistu. Tikrinimo metu vertinama ar lietuvių kalbos supratimo (klausymo ir skaitymo) ir bendravimo (žodžiu ir raštu) įgūdžiai yra ne žemesnio kaip B1 lygio pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis. Jeigu traukinio mašinistas turi leidimą valdyti geležinkelių traukos riedmenis (traukinius) kaimyninių valstybių geležinkelio linijomis, kur traukinių eismo

organizavimui vartojama ne lietuvių kalba, ne rečiau kaip kas 3 metus, periodinių žinių tikrinimo metu turi būti patikrintos ir kaimyninės valstybės traukinių eismui organizuoti vartojamos kalbos žinios. Traukinio mašinistų kalbos (ų) periodinį žinių tikrinimą gali atlikti tik atitinkamą kvalifikaciją turintis asmuo. Tikrinimo metu turi būti vertinama, ar traukinio mašinisto lietuvių kalbos (ir kitų kalbų) žinių lygis atitinka nustatytus reikalavimus. Periodinis lietuvių kalbos žinių tikrinimas neatliekamas, jeigu traukinio mašinistas yra įgijęs trečiąją valstybinės lietuvių kalbos mokėjimo kategoriją, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr.1688 *Dėl valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų patvirtinimo ir įgyvendinimo patvirtintomis Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijomis*.

X. TRAUKINIO MAŠINISTŲ SERTIFIKATŲ PILDYMO TVARKA

64. Sertifikatų blankus iš LTSA pagal poreikį įsigyja ir juos pildo GTC Geležinkelio technikos grupė, kurioje dirba traukinio mašinistas.

65. Sertifikatai gali būti pildomi naudojant kompiuterį ir spausdintuvą arba ranka. Pildant ranka, įrašai turi būti aiškiai įskaitomi ir įrašyti juodos spalvos rašikliu.

66. Sertifikate turi būti visi duomenys apie traukinio mašinistą, kaip reglamentuota 2009 m. gruodžio 3 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 36/2010 bei laikantis žemiau išvardintų nuostatų:

66.1. Skiltyje „Įmonės ženklas“ turi būti spaudas ar įrašas kompiuteriu, žymintis struktūrinį padalinį, kuriame dirba traukinio mašinistas. Pvz.: UAB GTC

66.2. Skiltyje „Vardas (ai) ir pavardė (ės)“ turi būti įrašas, kaip nurodyta traukinio mašinisto asmens tapatybės kortelėje ar asmens pase;

66.3. Skiltyje „Darbdavio suteiktas identifikacinis numeris“ įrašyti traukinio mašinistui suteiktą tabelinį numerį.

66.4. Skiltyje „Išdavimo data“ pažymėti Sertifikato išdavimo datą. Skilties „galiojimo pabaigos data“ – nepildyti.

66.5. Skiltyje „Išduodančioji organizacija“ pažymėti struktūrinio padalinio pavadinimą ir kitus rekvizitus. Skiltyje „vidaus indentifikavimo numeris“ pažymėti struktūrinio padalinio telegrafinį kodą. Pvz.: „DLE“. Duomenys turi būti patvirtinti apvaliuoju spaudu.

66.6. Sertifikato 1 skyriuje pažymėti struktūrinio padalinio, kuriame dirba traukinio mašinistas, rekvizitus ir „žvaigždutę“ langelyje „geležinkelio įmonė“.

66.7. Sertifikato 2 skiltyje pažymėti reikalaujamus duomenis apie traukinio mašinistą ir priklijuoti spalvotą fotografiją, kurios dydis turi atitikti Sertifikate pažymėtą rėmelį. Užklijuota traukinio mašinisto fotografija turi būti patvirtina struktūrinio padalinio, kuriame dirba traukinio mašinistas, apvaliuoju spaudu „dokumentams“.

66.8. Sertifikato 3 skyriuje pažymėti traukinių kategorijas, kaip nurodyta 2009 m. gruodžio 3 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 36/2010 II priede. Pvz.: traukinio mašinistas įgijo teisę valdyti keleivinius traukinius su TEP70 serijos lokomotyvais - Sertifikato 3 skyriuje turi būti pažymėta: A1 ir B2; traukinio mašinistas įgijo teisę valdyti savaeigį kelio matavimo vagoną EM-140 – Sertifikato 3 skyriuje turi būti pažymėta A3 (raidės A ir B nurodo traukinio kategoriją (eismo rūšį), skaičiai – Aprašo 11 p. išdėstyta nurodyta rūšį).

66.9. Sertifikato 4 skyriuje pažymėti papildomą informaciją, kuri reikalinga patikslinti Sertifikato 3 skyriuje nurodytą traukinių kategoriją;

66.10. Sertifikato 5 skyriuje įrašyti lietuvių kalbos žinių tikrinimo datą ir duomenis apie žinių lygį. Pvz.: 2011-09-01 „lietuvių“, „B1“, bei įrašyti gimtąją kalbą. Turi būti pažymėtas ir kitų užsienio kalbų išmanymo lygis, jeigu traukinio mašinistui būtina valdyti geležinkelių traukos riedmenis (traukinius) kaimyninių valstybių geležinkelio linijomis, kur traukinių eismo organizavimui vartojama ne lietuvių kalba.

66.11. Sertifikato 6 skyriuje pažymėti apribojimus, kurie susiję su traukinio mašinisto sveikata (regėjimu, klausa ir kt.). Pvz.: „gali dirbti tik su akiniais“.

66.12. Sertifikato 7 skyriuje pažymėti riedmenų kategorijas ir serijas, kurias traukinio mašinistas gali valdyti. Pvz.: „šilumvežius TEP70M, TEP70“. „Dyzelinius traukinius ir automotrisės DR1AM, RA-2, 620M, 730ML“. Jeigu traukinio mašinistas tam tikros serijos geležinkelių traukos riedmenį gali valdyti tik tam tikroje geležinkelio linijoje ar keliuose, šalia traukos riedmens serijos ir Sertifikato 8 skyriuje nurodytos geležinkelio linijos ar kelių žymėti tos pačios reikšmės indeksus. Pvz.: „TEP70¹“, „Vilnius-Klaipėda¹⁴“.

66.13. Sertifikato 8 skyriuje pažymėti geležinkelio infrastruktūrą, kurioje traukinio mašinistas gali valdyti 3 ir 7 Sertifikato skyriuose nurodytą traukinių kategorijas ir geležinkelių traukos riedmenis.

67. Kiekvienas Sertifikato 7 ir 8 skyriuose pažymėtas naujas įrašas turi būti patvirtintas, atsakingo už Sertifikatų pildymą darbuotojo spaudu, parašu bei turi būti pažymėta pildymo data.

68. Sertifikato pildymo metu padarius klaidą, taisyti negalima. Klaidingai užpildyto Sertifikato galiojimas šiame Tvarkos apraše nustatyta tvarka turi būti atšauktas, o traukinio mašinistui išduotas naujas Sertifikatas, perkeltiant sename buvusius duomenis. Šiuo atveju išduotas naujas Sertifikatas nelaikomas dublikatu.

69. Jeigu traukinio mašinistas dėl įvairių priežasčių praranda tam tikrus Sertifikate išvardintus leidimus, tokio pobūdžio leidimai Sertifikate perbraukiami ištisa linija ir pažymima, kaip nurodyta šio Tvarkos aprašo 67 punkte.

70. Pagrindas, atsakingam už Sertifikatų pildymą darbuotojui, pildyti Sertifikatą yra iš Egzaminuotojo arba iš struktūrinio padalinio vadovo gautas rašytinis sprendimas apie leidimų traukinio mašinistui suteikimą, leidimų sustabdymą ar panaikinimą.

XI. TRAUKINIO MAŠINISTŲ SERTIFIKATŲ REGISTRAS

71. GTC kiekvienas padalinys, kuriame dirba traukinių mašinistai, privalo turėti traukinio mašinistų Sertifikatų sąrašus (registrą). Sertifikatų sąrašai turi būti nuolat atnaujinami, o apie atnaujinimą, elektroniniu paštu, informuojama LTSA. Struktūriniai padaliniai traukinio mašinistų sąrašus (registrą) gali tvarkyti naudodamiesi informacine sistema VGI.IS.

72. Sertifikatų sąrašuose (registruose) turi būti kaupiami visi duomenys, susiję su Sertifikatų išdavimu, galiojimo sustabdymu, galiojimo sustabdymo panaikinimu ir galiojimo panaikinimu, pakeitimu, dublikato išdavimu, taip pat duomenys apie prarastus, pamestus, pavogtus ar sunaikintus Sertifikatus, valstybinės kalbos mokėjimo, profesinių žinių ir gebėjimų bei periodinius patikrinimus pagal 2007/59/EB direktyvos 1 priedo 4 punkto (b) dalyje išvardintas nuostatas Sertifikatų sąrašus (registrus) pildantys ir juos naudojančios darbuotojai turi vadovautis GTC ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

73. Sertifikatų sąrašai (registrai) turi būti sudaromi kompiuterinėje laikmenoje, „Microsoft Excel“ arba kita, su Lietuvos transporto saugos administracija suderinta, programa, jeigu nesinaudojama informacine sistema VGI.IS.

74. Sertifikatų sąrašai (registrai) turi būti pildomi, ar keičiami juose esantys duomenys tą pačią dieną, kai išduodamas ar papildomas Sertifikatas.

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

75. Šis tvarkos aprašas gali būti keičiamas GTC generalinio direktoriaus įsakymu.

76. GTC struktūrinių padalinių ir Egzaminuotojų sprendimai, susiję su Sertifikatų išdavimu, galiojimo sustabdymu, galiojimo sustabdymo panaikinimu ir galiojimo panaikinimu, pakeitimu, dublikato išdavimu gali būti skundžiami LTSA.

77. GTC struktūrinių padalinių vadovai turi imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų išvengta Sertifikatų klastojimo atvejų. Aptikus Sertifikato klastojimo požymių, nedelsiant sustabdyti Sertifikato galiojimą ir atlikti tyrimą. Nustačius, kad Sertifikatas ar jame esantys duomenys buvo suklastoti, atšaukti Sertifikato galiojimą ir teisės aktuose nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos institucijoms. Asmenys, atsakingi už Sertifikatų pildymą, kiekvieną kartą įrašydami papildomus duomenis į Sertifikatą turi patikrinti ar ankstesni įrašai yra nesuklastoti.

78. GTC struktūrinių padalinių vadovai turi sudaryti kontrolės sistemą, kad būtų užtikrintas traukinio mašinistų, turinčių Sertifikatus sveikatos reikalavimų atitikimo ir kitų šiame Tvarkos apraše išvardintų reikalavimų vykdymas.

79. Vykdam traukinių mašinistų Sertifikatų išdavimo ir kitas šiame Tvarkos apraše reglamentuotas procedūras, visi su tuo susiję GTC struktūrinių padalinių vadovai, Egzaminuotojai, Sertifikatus išduodantys ir pildantys sąrašus (registrus) darbuotojai, turi laikytis visuotinai priimtų lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principų.

80. GTC nevykdo mokymų sertifikatui gauti arba papildyti ir neišrašo traukinio mašinistų sertifikatų kitų geležinkelio įmonių (vežėjų) darbuotojams.

TRAUKINIO MAŠINISTO DARBO PATIKROS LAPAS

_____ (data)

_____ (dokumento numeris)

_____ (dokumento sudarymo vieta)

Traukinio mašinistas _____ **Traukinio mašinisto sertifikato Nr.** _____
(vardas ir pavardė)

Darbo patikros tikslas: kontrolinė išvyka, tikslinė išvyka, kontrolinis patikrinimas, netikėtas patikrinimas,

(pabraukti arba įrašyti)

Patikros data: _____ **Specialaus geležinkelio riedmens markė ir Nr.:** _____ **Traukinio Nr.** _____

Patikros maršrutas, vieta: _____
(įrašyti geležinkelio linijos, kelio atkarpos ar geležinkelio stoties pavadinimą)

Darbo patikros pradžia _____ h _____ min, **pabaiga** _____ h _____ min.

Darbo patikros planas: _____

Patikros metu nustatyta:

Pastabos, išvados, rekomendacijos:

Egzaminuotojas _____
(vardas ir pavardė, parašas)

Specialaus geležinkelio riedmens mašinistas _____
(vardas ir pavardė, parašas)

**TRAUKINIO MAŠINISTO PRAKTINIŲ GEBĖJIMŲ
SERTIFIKATUI GAUTI (PAPILDYTI) VERTINIMO
PROTOKOLAS**

20____ m. _____ mėn. ____ d. Nr. _____

(Dokumento sudarymo vieta)

Praktinių gebėjimų tikrinimo data	
Traukinio mašinisto vardas ir pavardė	
Egzaminuotojo vardas ir pavardė	
Specialaus geležinkelio riedmens markė ir numeris	
Geležinkelio linijos, geležinkelio stoties ir (ar) privažiuojamųjų kelių, eismo rūšies pavadinimas	

VERTINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijai		NEPATENKINAMAI	PATENKINAMAI
1.	<i>Gebėjimas pritaikyti įgytas teorijos žinias apie riedmenis, geležinkelių infrastruktūrą ir traukinių eismo saugą, praktikoje.</i>		
2.	<i>Elgsena susidarius nestandartinėms specialaus geležinkelio riedmens valdymo situacijoms.</i>		
3.	<i>Gebėjimas tinkamai ir optimaliai naudoti specialaus geležinkelio riedmens stabdžius, apskaičiuoti stabdymo kelią.</i>		
4.	<i>Gebėjimas tinkamai ir optimaliai naudoti specialaus geležinkelio riedmens jėgainę.</i>		
5.	<i>Gebėjimas laiku suvokti signalų, signalinių ženklų ir kitų infrastruktūros objektų paskirtį ir reikalavimus bei imtis atitinkamų veiksmų valdant specialųjį geležinkelio riedmenį.</i>		
6.	<i>Gebėjimas valdant specialųjį geležinkelio riedmenį nustatyti jo ir geležinkelių infrastruktūros objektų gedimus, keliančius (ar galinčius sukelti) grėsmę traukinių eismo saugai, ir imtis atitinkamų veiksmų.</i>		
7.	<i>Gebėjimas reglamentuotai priimti ir perduoti su specialaus geležinkelio riedmens valdymu susijusią žodinę ir rašytinę informaciją.</i>		

*- egzaminas laikomas išlaikytu jeigu grafoje „nepatenkinamai“ nėra žymių.

